

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2018. március végi helyzetéről*

2018. április

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

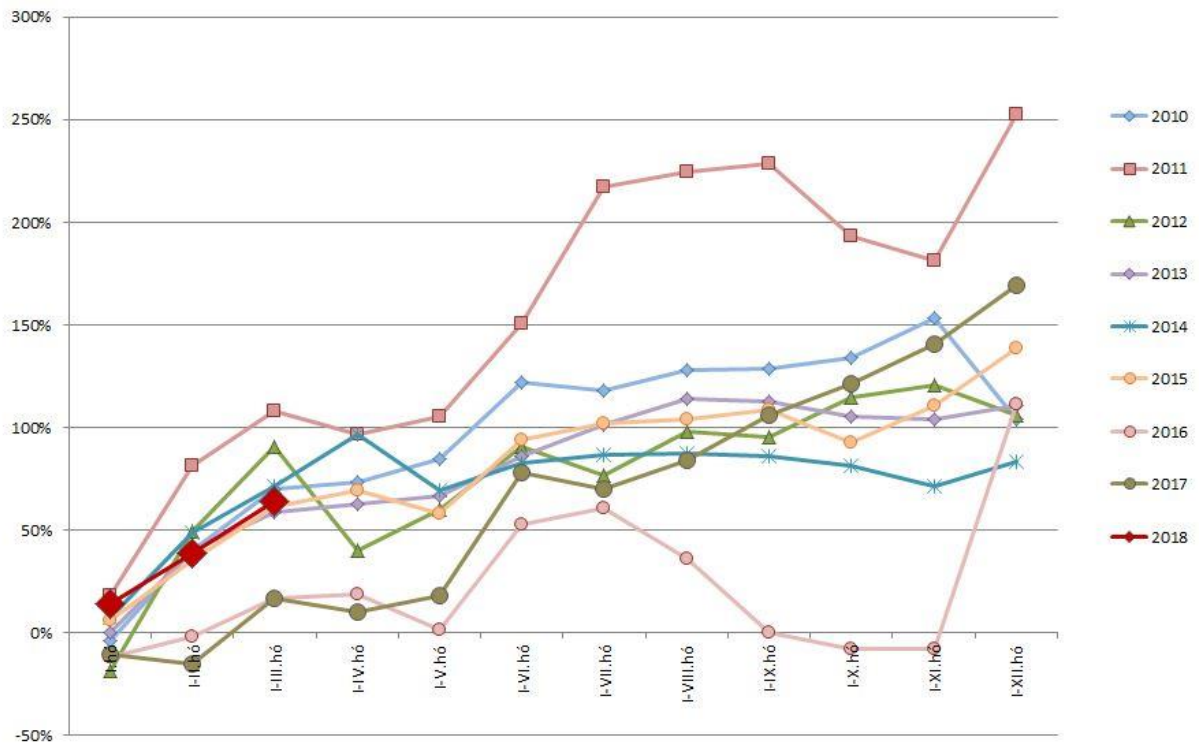
Az év első három hónapját az államháztartás központi alrendszere 871,9 milliárd forint hiánnyal zárta. A költségvetési folyamatok tükrében a kormány idén 2,4%-os hiánycéllal számol az államadósság arányának további csökkenése mellett, amit a tavalyi évhez hasonlóan egy 4% feletti gazdasági növekedés segíthet elő.

Január-márciusban a központi költségvetés hiánya 882,8 milliárd forint volt, az elkülönített állami pénzalapok 16,3 milliárd forintos deficittel zártak, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig 27,2 milliárd forintos többletet értek el. Idén márciusban 345,3 milliárd forint lett a havi hiányadat, amit számos tényező együttes figyelembevételével szükséges értékelni.

Az előző év azonos időszakához képest – a tisztán hazai forrásból megvalósuló fejlesztések (pl. Modern Városok Program, Egészséges Budapest Program) mellett – lényegesen magasabban alakultak a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai. Ezen kifizetések már elérték a 651,7 milliárd forintot, szemben a 2017. év március végi 252,2 milliárd forinttal. Ezzel ellentétben eddig mindössze 60,8 milliárd forint bevételt tudott hazánk elszámolni Brüsszellel. Márciusban a költségvetés mozgásterét lehetővé tette, hogy minden nyugdíjas és nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy egyszeri, 10 ezer forintos Erzsébet-utalványt kaphasson, melynek összértéke 27,7 milliárd forintot tett ki. Az általános forgalmi adóból származó bevételek 121,5 milliárd forinttal, a személyi jövedelemadóból származó bevételek 66,7 milliárd forinttal, míg a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékok 68,6 milliárd forinttal haladták meg a 2017. évi március végi teljesülést.

Mindez a kormány meghozott gazdaságpolitikai intézkedéseinek köszönhető. A foglalkoztatás bővülése és a béremelések nyomán pedig úgy tudnak növekedni a költségvetési bevételek, hogy mindeközben az adócsökkentések és adókedvezmények révén több pénz marad a magyar családoknál.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

Az államháztartás központi alrendszerének 2018. március végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

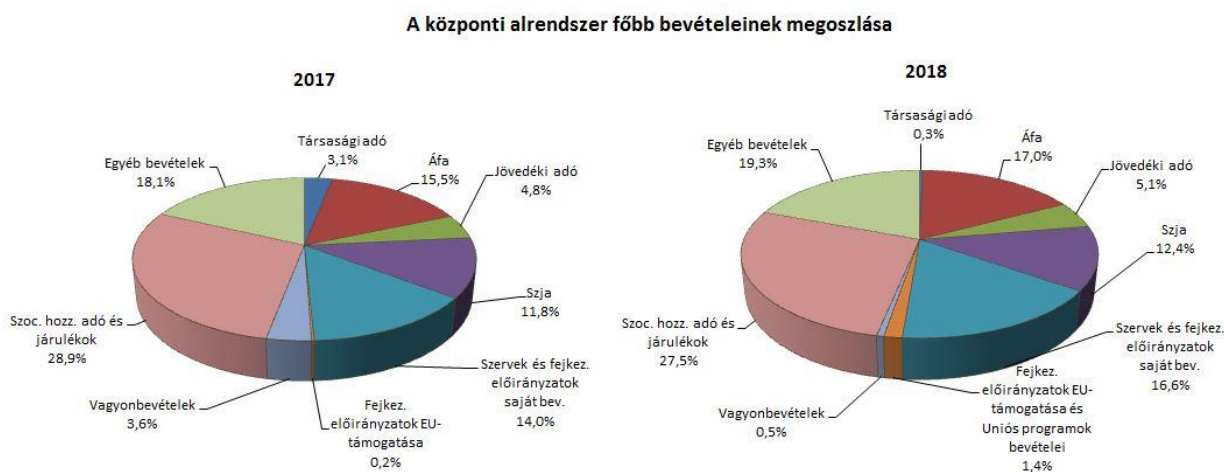
	2017. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2017. I-III. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2018. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2018. I-III. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-1 904,2	-168,6	8,9	-1 311,4	-882,8	67,3
bevétel:	13 087,4	2 537,4	19,4	12 553,8	2 805,7	22,3
kiadás:	14 991,6	2 706,0	18,1	13 865,2	3 688,5	26,6
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	72,5	16,4	22,6	-49,3	-16,3	33,1
bevétel:	720,0	145,5	20,2	517,0	102,9	19,9
kiadás:	647,5	129,1	19,9	566,3	119,2	21,0
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-142,2	-45,9	32,3	0,0	27,2	
bevétel:	5 326,2	1 263,9	23,7	5 680,6	1 409,1	24,8
kiadás:	5 468,4	1 309,8	24,0	5 680,6	1 381,9	24,3
Egyenleg összesen	-1 973,9	-198,1	10,0	-1 360,7	-871,9	64,1
bevétel:	19 133,6	3 946,8	20,6	18 751,4	4 317,7	23,0
kiadás:	21 107,5	4 144,9	19,6	20 112,1	5 189,6	25,8

I.

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2018. március végi 4317,7 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 370,9 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból, valamint a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek a költségvetési szervek bevételei is. Elmaradtak viszont az előző év azonos időszakához képest a társasági adóból származó bevételek, az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések, valamint az uniós támogatások utólagos megtérítése.

A bevételek közül a **társasági adó** mérleghorizonton az év első három hónapjában 13,3 milliárd forint realizálódott, ami az előző év azonos időszakától 109,3 milliárd forinttal maradt el. A bázisévhez viszonyítva az elmaradást egyrészt a 2017. évi adóelőleg-kiegészítést érintő rendelkezések 2018 januárjára történő jelentős áthúzódománya magyarázza, másrészt a növekedési adóhitel-befizetések összege jelentősen csökkent.

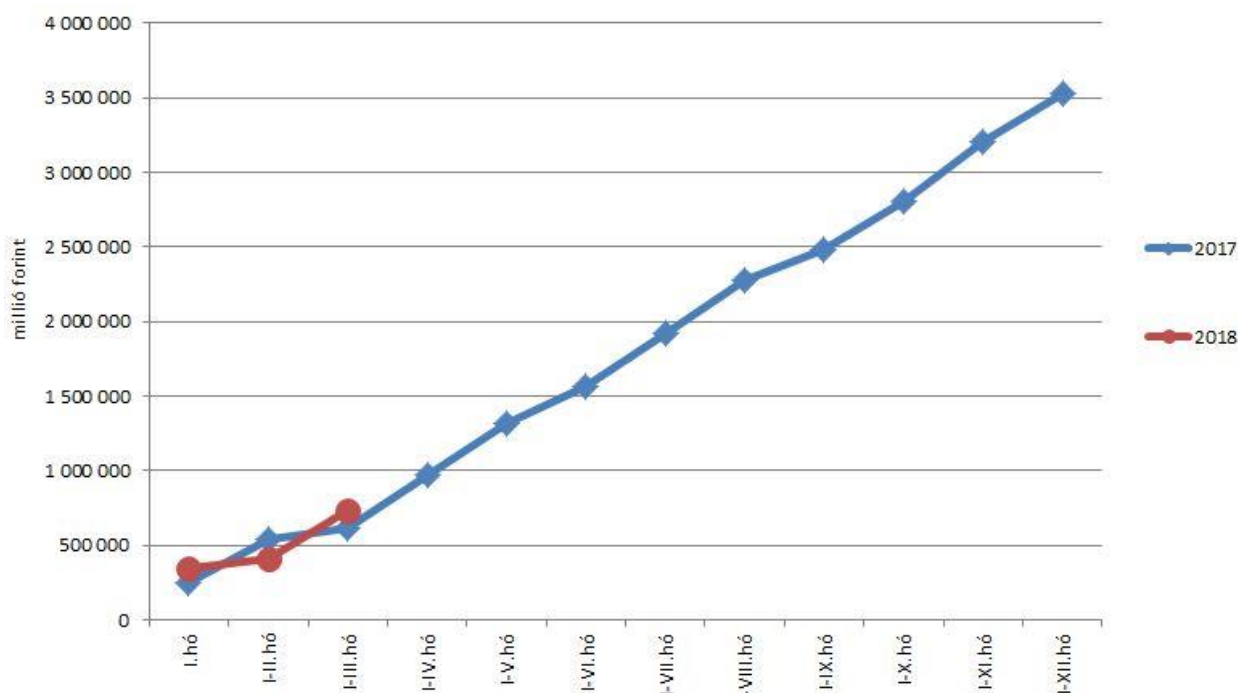
Az **egyéb központosított bevételekből** március végéig összesen 113,4 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előírányzat 24,4%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 40,7 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2017. I-III. hó	2018. I-III. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	17 468,9	21 317,1	3 848,2	122,0
Környezetvédelmi termékdíjak	8 813,0	6 583,3	-2 229,7	74,7
Vízkeszletjárulék	110,4	3 719,6	3 609,2	3 369,2
Hulladéklerakási járulék	1 919,9	2 904,5	984,6	151,3
Elektronikus útdíj	36 738,8	40 732,8	3 994,0	110,9
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-0,5	-0,1	0,4	20,0
Időalapú útdíj	24 145,5	25 876,4	1 730,9	107,2
Bírságok	1 603,3	10 322,8	8 719,5	643,8
Egyéb tételek összesen	832,0	1 936,2	1 104,2	232,7
Összesen	91 631,3	113 392,6	21 761,3	123,7

Március végéig az **általános forgalmi adóból** 733,2 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételnél 121,5 milliárd forinttal magasabb.

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-III. hó	2018. I-III. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	1 402,2	1 543,0	140,8	110,0
Kiutalás	790,5	809,8	19,3	102,4
Egyenleg	611,7	733,2	121,5	119,9

Az idei év első három hónapjában mind a befizetések, mind a kiutalások felülteljesültek az előző év azonos időszakához képest. A befizetések azonban kiemelkedően, több mint 140 milliárd forinttal haladták meg a 2017. évi március végi összeget. A bevétel alakulását befolyásolta, hogy a belföldi és dohánytermékek utáni áfabevétel növekedett, míg az import utáni áfabevétel csökkent. A belföldi befizetések növekedése elsősorban a kereskedelemhez és feldolgozóiparhoz köthető. Az áfakiutalást jogszabályváltozás is érintette, 2018 januárjától a „jó adózók” kiutalási határideje 45 napról 30 napra csökkent. Összességében elmondható, hogy a 2018. évi áfabevétel ciklikusan alakul majd a megbízható és a kockázatos adózókkal összefüggő minősítéshez köthető kiutalási határidők miatt.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első három hónapjában 218,1 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 26,8 milliárd forinttal magasabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-III. hó	2018. I-III. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	132,5	130,9	-1,6	98,8
Dohánygyártmány jövedéki adó	39,0	69,8	30,8	179,0
Egyéb termék jövedéki adó	19,8	17,3	-2,5	87,4
Import jövedéki adó és energiaadó	0,0	0,1	0,1	
Jövedéki adók összesen	191,3	218,1	26,8	114,0

A bevételek 2018. évi alakulását befolyásolta a dohánytermékek utáni bevételek emelkedése, melynek háttérében a nagyobb forgalom, illetve jogszabályváltozások miatti alacsonyabb báziséri bevételek áll. Az egyéb termékek esetében a bevételek csökkenése a népegészségügyi termékadót érintő törvényi változásokhoz köthető báziséri készletezési hatás eredménye. Az üzemanyagok utáni bevételek csökkenését a kisebb forgalom és a báziséri I. negyedében érvényes magasabb adómértékek magyarázzák.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel március végéig 60,5 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 3,4 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a pénzforgalmi szolgáltatók és a Kincstár egyaránt magasabb befizetése áll.

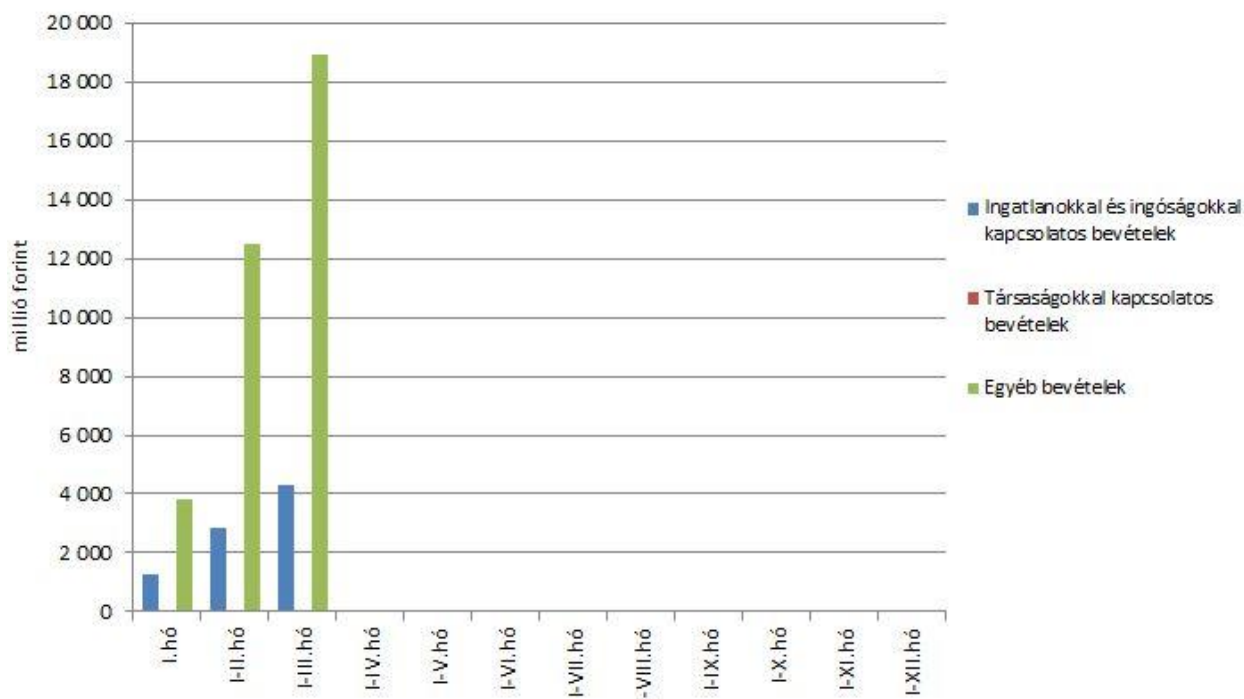
A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első három hónapjában 533,4 milliárd forint volt, amely 66,7 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások alakulását a következő táblázat részletezi:

Személyi jövedelemadó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-III. hó	2018. I-III. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	490,6	557,8	67,2	113,7
Kiutalás	23,9	24,4	0,5	102,1
Egyenleg	466,7	533,4	66,7	114,3

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első háromhavi összege 23,2 milliárd forint volt, melynek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2018. évben

A 2018. évi költségvetési törvénnyel összhangban az uniós bevételek az idei évtől a támogatást nyújtó uniós előirányzatok helyett a költségvetés XLII. fejezetébe érkeznek, így ezek kimutatására az „**Uniós programok bevételei**” mérlegsoron kerül sor. Erre a mérlegsorra március végéig 60,6 milliárd forint bevétel érkezett, a 2018. évre tervezett bevétel túlnyomó része várhatóan az év második felére koncentrálódik.

Az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsoron belül az „**Uniós támogatások utólagos megtérítése**” soron 2018 első három hónapjában nem keletkezett bevétel. Az idei évre tervezett bevétel éven belüli eloszlása a 2007-2013-as időszaki programok zárásának függvénye.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó I-III. havi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-III. hó	Az alap I-III. havi bevételén belüli aránya (%)	2018. I-III. hó	Az alap I-III. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	733,4	98,9	802,6	97,1	69,2	109,4
Egészségbiztosítási Alap	317,1	60,7	337,3	57,9	20,2	106,4
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	91,3	77,0	47,4	68,1	-43,9	51,9
Összesen	1141,8		1187,3		45,5	104,0

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** első negyedévi bevételeinek döntő része, 97,1%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy megváltozott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya, a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése az előző évhez képest 71,61%-ról, 79,5%-ra emelkedett. 2018-ban megváltozott az adó mértéke is, amely a 2017. évi 22%-ról 19,5%-ra csökkent. Az első negyedévi bevételek 69,2 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakában befolyt szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételeket. A bevételnövekedést a megosztási arány Nyugdíjbiztosítási Alap javára végrehajtott emelése és az előző év azonos időszakához képest bekövetkezett bruttókereset-növekedés együttes hatása eredményezte. A biztosítottak által fizetett nyugdíjjárulék – amelyet nem érint a megosztási arány módosítása – az év első három hónapjában 38,3 milliárd forinttal magasabb összegben, 13,7%-kal nagyobb mértékben teljesült a tavalyi azonos időszakhoz képest. A jelentős mértékű bevételnövekedést a bérfolyamot ösztönző kormányzati intézkedések, programok (minimálbér-emelés, szakmai bérminimum emelése, életpályaprogramok, az egészségügyben dolgozók előrehozott béremelése stb.) eredményezik.

Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó 2018. első háromhavi bevétel az alap összes bevételének 57,9%-át tette ki, és 20,2 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakában befolyt szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételeket. Az Egészségbiztosítási Alap változatlan megosztási aránnyal részesül a szociális hozzájárulási adóból. A bevételek alakulásánál figyelembe kell venni, hogy a szociális hozzájárulási adó mértéke 2,5 százalékponttal csökkent 2018. januártól, továbbá az előző év azonos időszakához képest bruttó keresetnövekedés következett be.

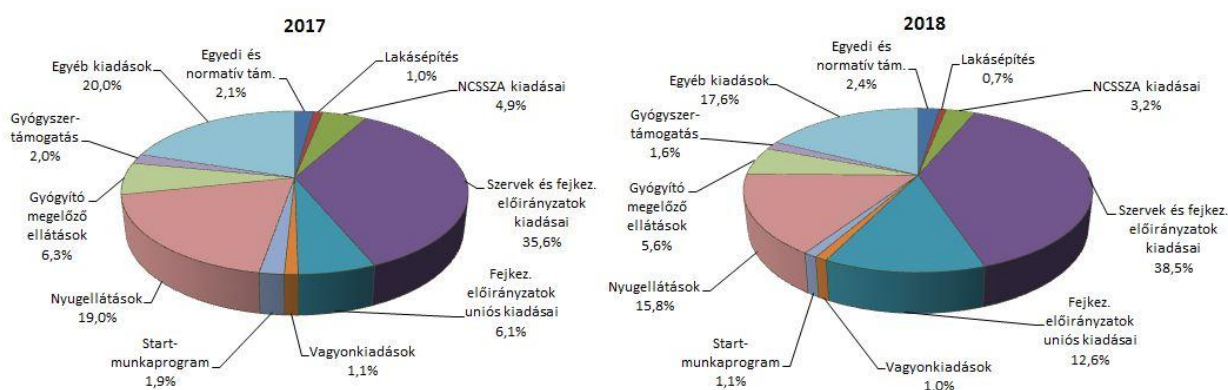
Tavaly az év első három hónapjában a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapnak** (NFA) a szociális hozzájárulási adóból 49,5 milliárd forint bevétel származott. Az NFA 2018-tól már nem részesül e bevételből. Idén március végéig az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada 47,4 milliárd forintot tett ki, mely 5,6 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának az összegét.

Az Egészségbiztosítási Alap 2018. első háromhavi összes bevételeinek 8,7%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2018. I-III. hónapjában az alapnak ebből 50,8 milliárd forint bevétele keletkezett, amely a 2017. január-március havi bevételtől 2,4 milliárd forinttal maradt el. E bevétel alakulásában szerepet játszik a 22%-os mértékű egészségügyi hozzájárulás ez évi 2,5 százalékpontos csökkentése.

2. A FŐBB KIADÁSOK

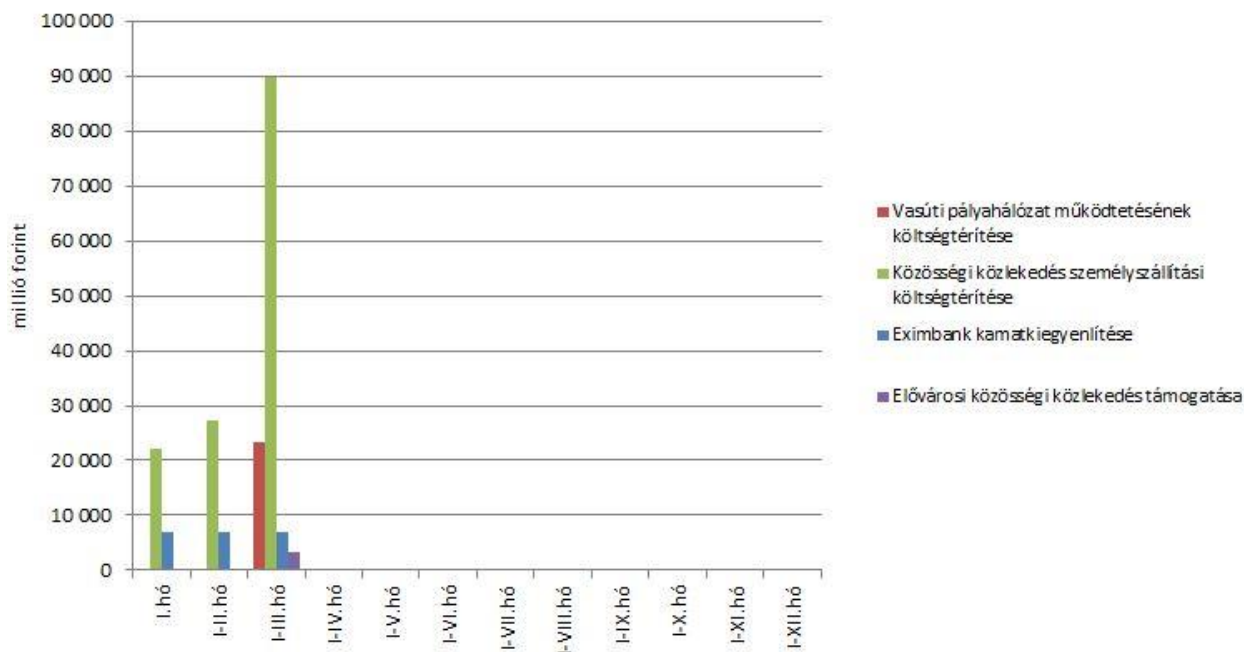
A központi alrendszer 2018. március végi 5189,6 milliárd forint összegű kiadásai 1044,7 milliárd forinttal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak előző évhez viszonyított növekedésével függ össze. Emellett a 2017. évi első háromhavi kiadásokat jelentős mértékben meghaladták a költségvetési szervek kiadásai, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai kiadásai, valamint a nyugellátásokra fordított összegek is.

A központi alrendszer főbb kiadásainak megoszlása

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első három hónapjában 123,1 milliárd forintot tettek ki, amely összeg mintegy 40%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. A különbség alapvetően az autóbuszos személyszállítási, valamint a vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés időszakosan magasabb összegű kifizetéseire vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit jelentő közösségi közlekedési személyszállítási és vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés, valamint az elővárosi közösségi közlekedés támogatása kapcsán közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizet az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2018. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első három hónapjában 38,3 milliárd forintot tettek ki, amely 3,6 milliárd forinttal alacsonyabb a korábbi év azonos időszakának teljesülésénél. Az eltérést elsősorban a Családi Otthonteremtési Kedvezményt igénybe vevők létszáma magyarázza. Ezenfelül az árfolyam és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza.

A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-III. hó	2018. I-III. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	140,2	105,4	-34,8	75,2
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	109,7	81,3	-28,4	74,1
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	21,0	15,9	-5,1	75,7
Korhatár alatti ellátások	23,4	23,4	0,0	100,0
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és táncművészeti életjáradék</i>	4,4	4,6	0,2	104,5
<i> szolgálati járandóság</i>	19,0	18,8	-0,2	98,9
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	34,3	31,8	-2,5	92,7
<i>Ebből:</i>				
<i> járási szociális feladatok ellátása</i>	16,6	16,2	-0,4	97,6
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	11,6	9,0	-2,6	77,6
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	3,3	3,9	0,6	118,2
Különféle jogcímen adott térítések	5,9	5,7	-0,2	96,6
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	4,1	3,9	-0,2	95,1
Összesen	203,8	166,3	-37,5	81,6

A **családi támogatásokra** idén március végéig összesen 105,4 milliárd forintot fordítottak, amely a 2017. évi első háromhavi kiadásoktól 24,8%-kal maradt el. Ennek fő oka az, hogy tavaly márciusban a március havi ellátások kifizetéséhez szükséges pénzeszköz mellett a folyósító szerv számára még átutalásra került a családtámogatás április havi fedezete is. A **korhatár alatti ellátásokra** 2018. március végéig 23,4 milliárd forintot folyósítottak, mely nagyságrendjében azonos az előző év azonos időszakában e célra kifizetett összeggel. Az adatok tartalmazzák ezen ellátások januárban végrehajtott emelésének (a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint végrehajtott 3,0%-os emelés, továbbá a 2017. novemberi 0,8%-os kiegészítő emelés beépítése) a hatását is. Idén az év első három hónapjában a **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra** kifizetett összeg 2,5 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi kiadástól. Ebben elsősorban az játszott szerepet, hogy tavaly márciusban a fogyatékosági támogatás esetében is - a márciusi ellátás kifizetése mellett - átutalásra került a folyósító szerv részére az áprilisi ellátás fedezete. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokon belül a legnagyobb összeget (16,2 milliárd forint) a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely 0,4 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszaka kifizetésétől. Ebből az előirányzatból kerül folyósításra a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az abban részesülők létszáma – köszönhetően a kedvező munkaerőpiaci folyamatoknak – csökkenést mutat. Ezzel szemben a politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre fordított összeg (3,9 milliárd forint) lényegesen magasabb volt az előző évi első negyedéves kifizetésnél. Ezen az ellátásokat a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint kell emelni, így az adatok

tartalmazzák az ellátások januárban végrehajtott emelésének hatását, továbbá a XX. századi diktatúrák áldozatainak járó, politikai rehabilitációs célú nyugdíj-kiegészítésekkel kapcsolatos kormányrendeletek módosításáról szóló 28/2017. (II. 13.) Korm. rendeletben előírt 40,0%-os emelés hatását is. A **különbéle jogcímen adott térítések** 2018. március végéig 5,7 milliárd forintot tettek ki, amelyek az előző évi első háromhavi teljesítésnél csak kismértékben voltak kevesebbek. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 3,9 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2018. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 705,4 milliárd forint állami támogatást biztosít, ami a 2017. évi 641,1 milliárd forintos eredeti törvényi előirányzatnál 64,3 milliárd forinttal magasabb. E többlet szolgál fedezetül egyrészt a minimálbért és garantált bérminimumot érintő intézkedésekre és szociális hozzájárulási adócsökkentésre 19,0 milliárd forint értékben, másrészt egyéb bérintézkedésekre (pl. polgármesteri béremelésre, óvodai segítők 7+3%-os béremelésére, óvodapedagógusok minősítésének többletköltségére, szociális béremelésekre, kulturális illetménypótlékra) 25,1 milliárd forint értékben, ezenfelül egyéb feladatokra (kiemelt fejlesztési többletekre, bölcsődei feladatfinanszírozás kialakításának többlettámogatására, egyéb kisösszegű pluszforrásokra) 20,2 milliárd forint értékben.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

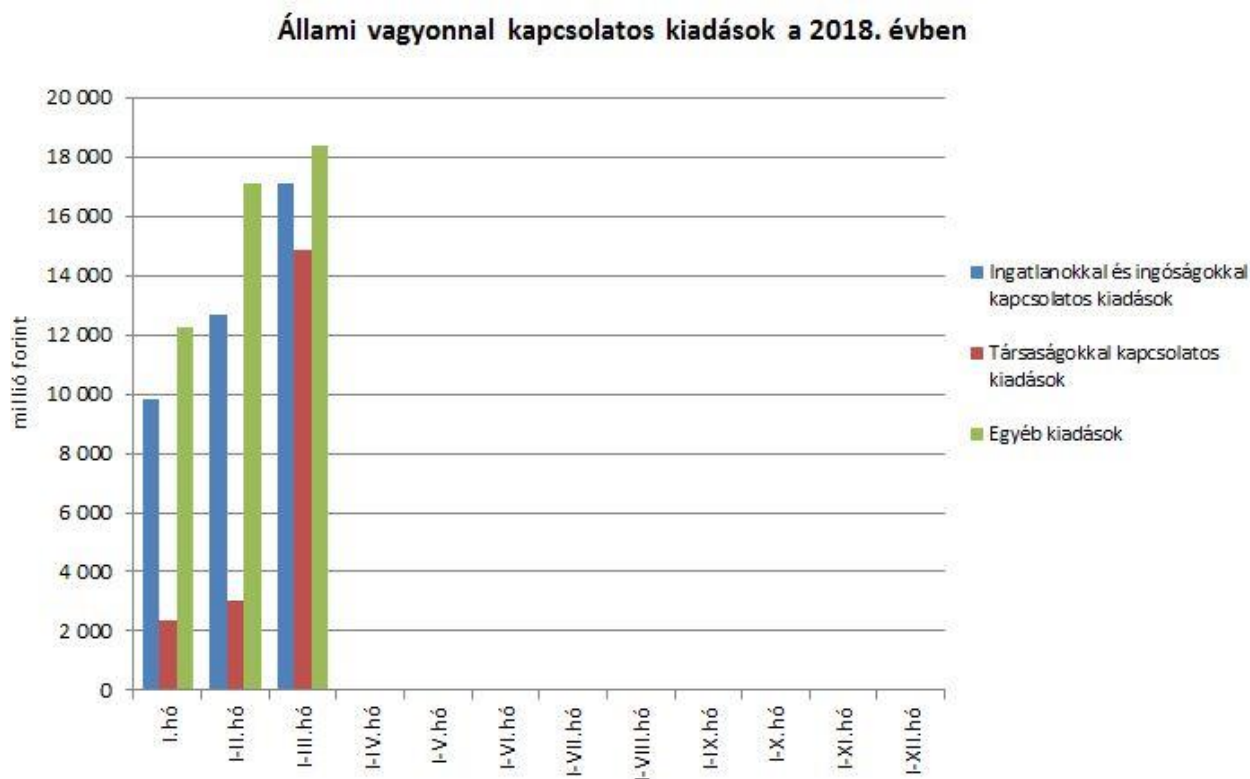
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-III. hó	2018. I-III. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	153,5	165,0	11,5	107,5
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	42,0	43,5	1,5	103,6
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	46,4	48,1	1,7	103,7
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekékeztetési feladatainak támogatása</i>	54,3	60,6	6,3	111,6
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	10,8	12,8	2,0	118,5
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	1,3	1,8	0,5	138,5
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	1,2	0,8	-0,4	66,7
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	6,7	28,1	21,4	419,4
Összesen	162,7	195,7	33,0	120,3

A „Hozzájárulás az EU költségvetéséhez” mérlegsoron a 2018. év első három hónapjában teljesített kiadás 84,8 milliárd forint volt, ami a törvényi előirányzat 27,3%-a.

A hozzájárulás 22,9 milliárd forinttal haladta meg a 2017. év azonos időszakában teljesített összeget.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** első háromhavi összege 50,3 milliárd forint volt, melynek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely március végéig 55,3 milliárd forintot tett ki. E kifizetés az előző év azonos időszakában teljesített összegtől 25,2 milliárd forinttal maradt el.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 819,2 milliárd forint. Az első negyedévi kifizetések tartalmazzák az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakba beépült 2017. évi novemberi 0,8%-os kiegészítő, illetve az arra számított januári 3,0%-os nyugdíjemelések összegét. Az előző év azonos időszakához képest így a költségvetés nyugdíjakra 33,7 milliárd forinttal, 4,3%-kal költött többet. Ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 26,2 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 4,6 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre, mint az előző év azonos időszakában.

Az **Egészségbiztosítási Alap** 2018. első háromhavi összes kiadásának 28,6%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-III. hó	2018. I-III. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	149,9	160,7	10,8	107,2
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantság, rehabilitációs ellátások</i>	74,3	73,3	-1,0	98,7
<i>Gyermekgondozási díj</i>	35,1	41,8	6,7	119,1
<i>Táppénz</i>	24,6	28,0	3,4	113,8

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 289,4 milliárd forint volt az év első három hónapjában, ez 26,4 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak kiadása.

Az előző év azonos időszakához viszonyított növekedésben szerepet játszanak az egészségügyi ágazatban végrehajtott béremelések (a szakdolgozókat és orvosokat érintő 2017. novemberi béremelés, továbbá a szakdolgozók tekintetében a 2018. novemberi béremelés januárra történő előrehozása), valamint a háziiorvosi és fogászati ellátás finanszírozásának növekedése. (Ez utóbbiak szerint a háziiorvosi szolgálatok rezsitámogatásának havi összege 2017. II. félévében, majd ezt követően 2018 márciusában további 130-130 ezer forinttal emelkedett, a fogászati alapellátásnál bevezetésre került a havi 130 ezer forint rezsitámogatás, illetve 2018. márciustól növekedett a fogászati szakellátás díjazása is.)

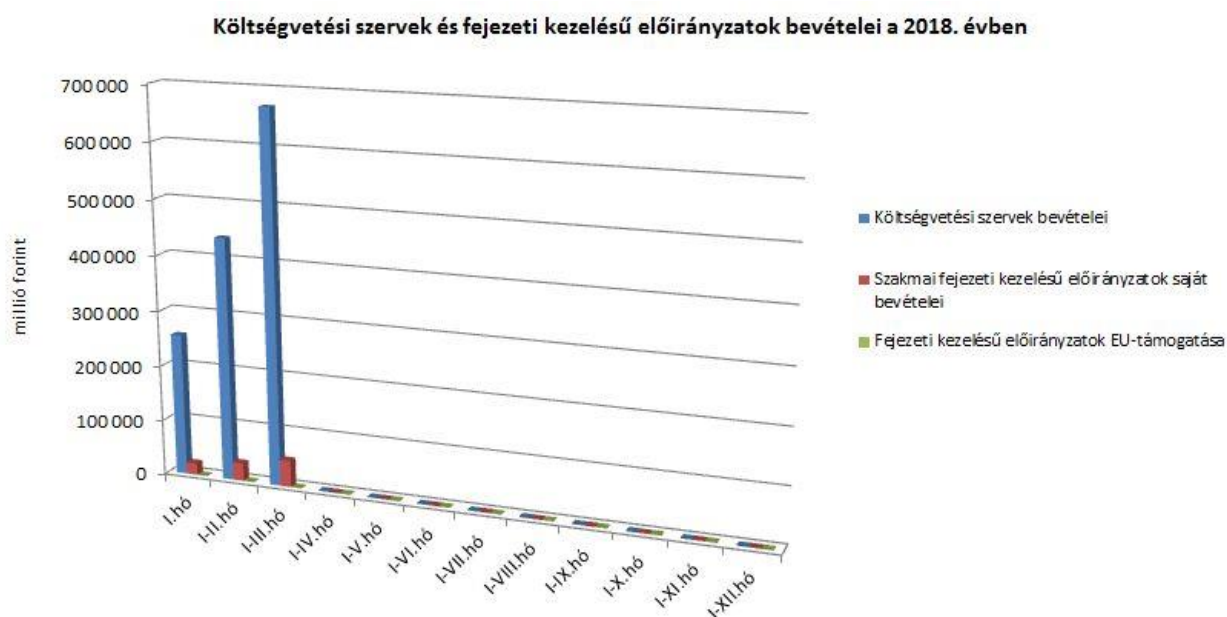
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2018 első három hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 669,1 milliárd forintot tettek ki, mely 44,8%-kal magasabb a 2017. január-március havi bevételeknél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 215,5 milliárd forint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás, 175,3 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, valamint 36,4 milliárd forint jóváírás az Országos Rendőr-főkapitányság részére a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, illetve a „Belső Biztonsági Alap” törvényi sorokról. Fenti tételek magyarázzák a két év első háromhavi bevételei közötti eltérést is.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2018 első három hónapjában 47,9 milliárd forint volt, ami 40,9 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest. „A 2007-2013. évek közötti operatív programok visszaforgó pénzeszközeinek felhasználása és kezelése” törvénysorra a visszaforgó pénzeszközök kötelezettségvállalással nem terhelt részének visszautalásából adódóan idén 7,1 milliárd forint bevétel érkezett, az ilyen jellegű bevétel a tavalyi év azonos időszakában ennél jóval magasabb volt. Az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat felhasználási keretszámlájára visszautalt összeg 16,4 milliárd forint volt, valamint további jelentősebb összeget tettek ki az egyéb visszautalásokból és visszafizetésekből származó bevételek is.

A „**Fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása**” mérlegsorra 2018. március végéig csak minimális összegű (0,2 milliárd forint) bevétel érkezett, mivel a 2018. évi költségvetési törvénnyel összhangban az **uniós bevételek** az idei évtől a támogatást nyújtó uniós előirányzatok helyett a költségvetés XLII. fejezetébe érkeznek, így ezek kimutatására az „**Uniós programok bevételei**” mérlegsoron kerül sor.

A 2018. évi március végi, együttesen mintegy 717 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

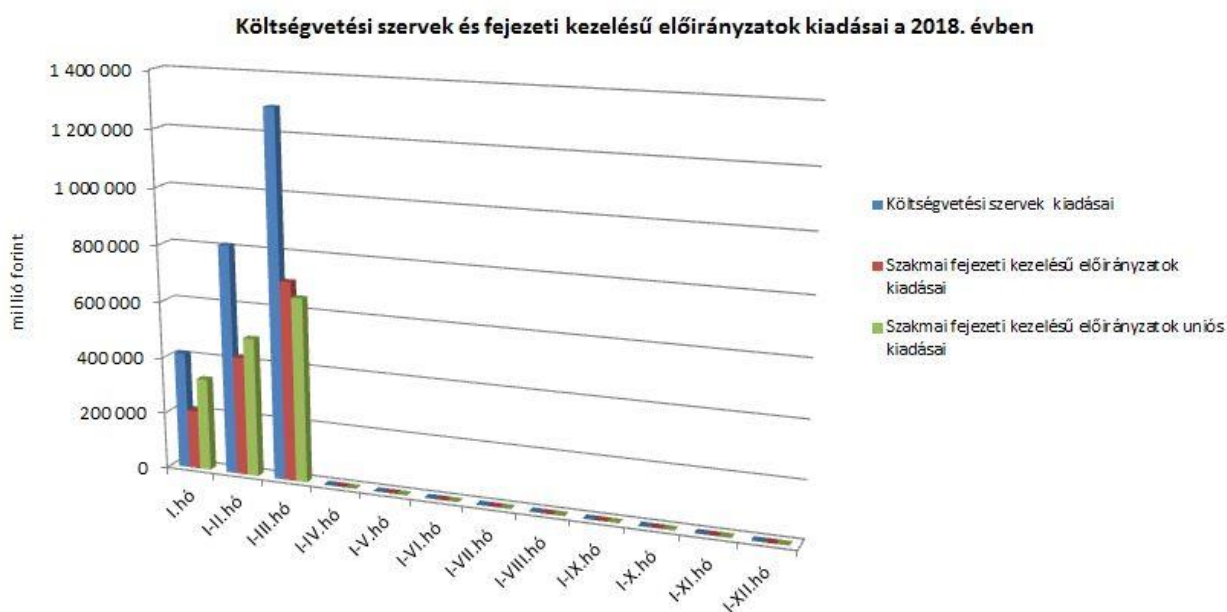
A költségvetési szervek kiadásai 2018 első három hónapjában 1293,0 milliárd forintot tettek ki, amely 17,8%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 760,3 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 69,5 milliárd forinttal magasabb az előző évi e célú kiadásnál. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: a Magyar Államkincstárnál 27,7 milliárd forint összértékű Erzsébet-utalvány beszerzése a nyugdíjasok és nyugdíjszerű ellátásban részesülők 10 ezer forintos utalványának kifizetése érdekében, 27,3 milliárd forint utalás az Országos Rendőr-főkapitányságnál (likvid pénzeszközök átadása rendvédelmi szervek részére, építési munkálatokra, objektumok kivitelezésére, gépjárműbeszerzésre), 11,1 milliárd forint kiadás a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala központi költségvetéséből szolgáltatások kifizetésére (őrzés-védelem, üzemeltetés, karbantartás stb.), valamint 8,5 milliárd forint kifizetés a külképviseletek igazgatásánál, elsősorban devizaellátmányra.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon belül a hazai forrásból finanszírozott kifizetések 2018. első háromhavi teljesítése 704,7 milliárd forintot tett ki, melyek 326,1 milliárd forinttal alakultak magasabban, mint az előző év azonos időszakában. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 95,2 milliárd forint kifizetés történt normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 76,6 milliárd forintot tett ki a „Modern Városok Program” keretében megvalósuló fejlesztések kifizetése, 38,0 milliárd forint kifizetése a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvényi sorról az Országos Rendőr-főkapitányság, illetve a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat részére, 35,8 milliárd forint kifizetése a „Közúthálózat fenntartás és működtetés” törvényi sorról, 28,5 milliárd forint utalása az „Egyházi közösségi célú programok és beruházások támogatása” törvényi sorról, 28,3 milliárd forint az „Autópálya rendelkezésre állási díj”, valamint 20,2 milliárd

forint az „Egészséges Budapest Program” törvényi sor kiadása. A két év első három hónapjának kiadásai közötti eltérést többek között a Modern Városok Program fejlesztéseire, a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, a „Közúthálózat fenntartás és működtetés”, valamint az „Egészséges Budapest Program” törvényi sorokról kifizetett összegek magyarázzák.

Az **uniós programok** előirányzatain 2018 első három hónapjában összesen 651,7 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 27,0%-os teljesítését jelenti. A legtöbb kiadást az év során eddig az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (192,0 milliárd forint), az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (114,2 milliárd forint), valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (98,3 milliárd forint) teljesítette.

A **2018. évi március végi, együttesen több mint 2649 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 92,6 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 73,2 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-III. hó	
	2017	2018
1. Bevétel	30,1	46,5
1.1. Forint	30,4	46,6
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	30,3	46,6
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,1	0,0
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	0,0	0,0
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	0,0	0,0
1.2. Deviza	-0,3	-0,1
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-0,3	-0,1
2. Kiadás	195,9	139,1
2.1 Forint	108,0	58,5
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	9,3	9,0
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	74,1	23,7
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	24,6	25,8
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,0	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	87,9	80,6
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	4,4	3,1
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	83,5	77,5
3. Kamategyenleg	165,8	92,6

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága március végéig 904,4 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – jelentős részben a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 1021,2 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáráó devizaadósságot finanszírozza.
- **A második tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 44,7 milliárd forinttal növelte.
- **A harmadik – előbbiekkal ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatörlesztés 16,8 milliárd forint értékben.
- **A negyedik – szintén csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok csökkenése 144,7 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint március végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2018-ban, milliárd forint

	2017. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2018. március 31.		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					I-III. hónap		
1. Forint	20 689,4	77,35	3 350,5	2 329,3	0,0	1 021,2	21 710,6	78,52	1,16
1.1. Hítel	1 041,1	3,89	39,7	0,0	0,0	39,7	1 080,8	3,91	0,02
1.1.1. Külföldi	1 041,1	3,89	39,7	0,0	0,0	39,7	1 080,8	3,91	0,02
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	19 648,3	73,46	3 310,8	2 329,3	0,0	981,5	20 629,9	74,61	1,15
1.2.1. Piaci értékesítésű	19 609,2	73,32	3 310,8	2 329,3	0,0	981,5	20 590,7	74,47	1,15
1.2.1.1. Kötvény	11 767,1	44,00	780,4	247,6	0,0	532,8	12 299,9	44,48	0,49
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	1 039,2	3,89	850,7	706,6	0,0	144,1	1 183,2	4,28	0,39
1.2.1.3. Lakossági állampapír	6 802,9	25,43	1 679,7	1 375,1	0,0	304,7	7 107,5	25,70	0,27
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,14	0,00
2. Deviza	5 782,5	21,62	184,0	200,8	44,7	27,9	5 810,5	21,01	-0,61
2.1. Hítel	929,1	3,47	108,5	109,7	6,9	5,8	934,9	3,38	-0,09
2.1.1. Külföldi	929,1	3,47	108,5	109,7	6,9	5,8	934,9	3,38	-0,09
2.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.2. Állampapír	4 853,5	18,15	75,5	91,1	37,8	22,1	4 875,6	17,63	-0,51
2.2.1. Külföldi	4 145,9	15,50	71,3	82,0	32,3	21,6	4 167,5	15,07	-0,43
2.2.2. Belföldi	707,6	2,65	4,2	9,1	5,5	0,5	708,1	2,56	-0,08
Összesen	26 472,0	98,97	3 534,5	2 530,1	44,7	1 049,1	27 521,1	99,53	0,56
Egyéb kötelezettség	274,2	1,03	179,8	324,8	0,3	-144,7	129,5	0,47	-0,56
MINDÖSSZESEN	26 746,2	100,00	3 714,3	2 854,8	45,0	904,4	27 650,6	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága március végéig 27,9 milliárd forinttal 5810,5 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2017. év végi 21,6%-os szintről 21,0%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága március végéig 1021,2 milliárd forinttal nőtt, és 21 710,6 milliárd forintot ért el, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 78,5%-át. 2017 decemberében ez az arány 77,4% volt.

2018. március végén a lakossági állampapírok állománya 7107,5 milliárd forintot tett ki, ami 304,7 milliárd forint növekedést jelent 2017. december vége óta. Ez döntően három tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír és a Bónusz Magyar Állampapír együttes állománya 2018. március végén 276,2 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 2733,7 milliárd forint volt. A kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya 69,5 milliárd forint összegű növekedése következtében március hó végéig 446,4 milliárd forintra emelkedett. Az Egyéves és a Féléves Magyar Állampapírok állománya március végén 3413,0 milliárd forint volt, amely a forgalmazás során a bankokhoz került lakossági állampapírok visszavásárlása következtében 48,5 milliárd forinttal alacsonyabb a 2017. év végi állománynál.

A külföldi befektetők állampapír állománya márciusban 192,7 milliárd forinttal emelkedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 96,8%-a, 3472,3 milliárd forint államkötvény és 3,2%-a, 114,8 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje március végén 5,2 év volt, amely kismértékű csökkentést jelent az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 144,7 milliárd forinttal csökkent az euró ez évi felértékelődése következtében, és március végén az állomány 129,5 milliárd forint volt, ami a teljes államadósság 0,5%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* márciusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,8-ről 1,6-re mérséklődött. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,1-ről 2,7-re növekedett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó márciusi aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 4 bázisponttal emelkedett, és 0,04%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó márciusi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,03% lett, amely 2 bázisponttal magasabb a februári értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 0,79%-ot tett ki, amely 11 bázisponttal maradt el az utolsó februári aukción kialakult átlaghozamtól. Az *5 éves kötvény* utolsó márciusi aukcióján az átlaghozam 1,22%-ot ért el, amely 20 bázisponttal alacsonyabb az utolsó

februári aukcióhoz képest. A *10 éves kötvényaukción* 2,63%-os átlaghozama 13 bázisponttal magasabb, mint a legutóbbi februári aukción kialakult átlaghozam.